

частини тіла, зокрема голови. Жести тіла маніфестують відкритість і готовність мовця до емоційно забарвленого спілкування з іншими людьми та інформують про фізичний стан людини. Жести ніг відповідають засобу самостійного пересування у просторі.

Таким чином, жести в сучасній німецькій мові реалізуються у прямому значенні: різні рухи рук / -и, тіла, ніг, трьома типами лінгвістичних засобів: словом, словосполученням та реченням. Слово номінує феномен, словосполучення

характеризує, а речення описує, відповідно. Вираження жестів корелює із лінгвістичним контекстом або стилістичним. При цьому стилістичний контекст є тлом для дії лінгвістичного контексту. Виокремлено реальні контексти й уявні. Для реальних контекстів характерна експліцитна форма вираження жестів, для уявних – переважно імпліцитна. Багатоплановість і багатогранність досліджуваної теми зумовлює перспективу для когнітивно-дискурсивних розвідок, культурологічних, історично-порівняльних.

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. Новий тлумачний словник української мови: У трьох томах / [уклад. В. Яременко, О. Сліпушко]. – К. : Аконті, 2003. – Т. 1 : А–К. – 928 с.
3. Приходько Г. І. Категоризація оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм / Г. І. Приходько. – Запоріжжя : Кругозір, 2016. – 200 с.
4. Рихло П. Нетлінне дерево роду / П. Рихло // Петровська К. Мабуть Естер; [пер. з нім. Ю. Прохаська]. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2015. – С. 217–224.
5. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів / О. П. Семотюк. – Х. : Ранок, 2008. – 688 с.
6. Petrowskaja K. Vielleicht Ester / K. Petrowskaja. – Berlin : Suhrkamp, 2015. – 288 S.
7. WAHRIG. Wörterbuch der deutschen Sprache / [von R. Wahrig-Burfeind]. – München : dtv, 2012. – 1152 S.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МАГІСТРАНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Світлана Рябушко

к.пед.н., доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Нині однією з актуальних проблем освітньої галузі є формування професійно орієнтованої комунікативної компетенції у здобувачів вищої освіти мовних спеціальностей закладів вищої освіти, оскільки зміни, які відбуваються в зазначеній галузі свідчать про позитивну динаміку інтеграції України в європейський освітній простір, партнерську співпрацю й конкурентоспроможність фахівців на світовому рівні.

Як стверджують науковці (Волкова Н., Ніколаєва С., Тарнопольський О., Черниш В. та ін.), професійно орієнтована компетенція вчителя іноземної мови – одна

із основних цілей навчання у закладі вищої освіти.

До структури компетенції вчителя іноземної мови входять такі компоненти: по-перше, загальні компетенції, зокрема: загальнонаукові, соціально-особистісні й інструментальні; по-друге, професійні компетенції, як-от: україномовна комунікативна, філологічна, психолого-педагогічна та методична; по-третє, професійна іншомовна комунікативна компетенція, що розглядається як знання, навички, вміння, здатності використовувати знання, навички та вміння у професійній діяльності вчителя [2, с. 85]. Тобто іншомовна професійно орієнтована

IV Дунайські наукові читання: гуманітарна освіта в теорії та практиці

комунікативна компетенція вчителя визначається здатністю педагога адекватно до ситуації спілкування (у різноманітних професійних сферах і ситуаціях) успішно організувати свою іншомовну мовленнєву діяльність (у письмовій та усній формах) [1, с. 105].

Тож, для успішного формування у магістрантів мовних спеціальностей професійної компетенції необхідно ознайомити їх з різними методами і прийомами навчання іноземних мов. На

наш погляд, вивчення дисципліни «Методика викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти» буде сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» зазначеної компетенції [3, с. 10].

На вивчення цієї дисципліни за навчальним планом відводиться: лекцій – 14 годин, семінарських занять – 16 годин і лабораторних занять – 8 годин. Розподіл годин за темами наводимо нижче в таблиці (див. Таблицю 1).

Таблиця 1

Зміст дисципліни «Методика викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	семінарські	лабораторні	самостійна робота
1.	Мовна освіта в європейському контексті	2			8
2.	Система навчання іноземних мов магістрантів мовних спеціальностей		2		10
3.	Методика формування іншомовної лінгвістичної компетенції магістрантів мовних спеціальностей	2	2		16
4.	Методика формування іншомовної мовленнєвої компетенції магістрантів мовних спеціальностей	2	4		20
5.	Методика формування соціокультурної компетенції у магістрантів мовних спеціальностей	2	2	2	8
6.	Методика формування професійно орієнтованої комунікативної компетенції у магістрантів мовних спеціальностей	2	2	2	10
7.	Інтегроване навчання іноземних мов у мовному закладі вищої освіти	2	2	2	8
8.	Типи практичних занять та особливості їх планування в умовах інтегрованого навчання іноземних мов у мовному закладі вищої освіти	2	2	2	20
	Всього	14	16	8	100

Формування професійно орієнтованої комунікативної компетенції у магістрантів мовних спеціальностей буде

ефективним, якщо системно залучати до навчального процесу певні системи вправ, а саме: для навчання професійно

орієнтованого говоріння (монологічне / діалогічне / полілогічне мовлення), для навчання професійно орієнтованого аудіювання / читання / письма. Як приклад, пропонуємо деякі типові завдання, що є ефективними, на наш погляд, для формування іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»: аналіз професійно значущої інформації з метою організації на її основі дискусії; виділення комунікативних умінь, необхідних для здійснення ефективної комунікації у професійно значущих сферах спілкування; обмін професійним досвідом з колегами у контексті питань, що пропонуються для обговорення; робота в режимі «мозкового штурму» на основі «лотереї коротких виступів»; обговорення з колегами «за» і «проти» у випадку необхідності ухвалення рішень; прогнозування варіантів мовленнєвої поведінки учасників у ситуаціях професійного міжкультурного спілкування

різних рівнів формальності (рольове / ділове програвання на основі відповідних опор); зіставний аналіз подій у професійній сфері в англомовному середовищі з подібними подіями в Україні з подальшим обговоренням принципових відмінностей в інтересах учителів, способах розповсюдження професійно значущої інформації [4, с. 95].

Вищезазначені системи вправ не лише спрямовані на формування професійно орієнтованої комунікативної компетенції вчителя, але й демонструють його вміння: проектувальні, адаптаційні, організаційні, мотиваційні, комунікативні, дослідницькі та контролюючі [5, с. 52], [6, с. 228]

Таким чином, проведена нами робота з проблеми дослідження свідчить, що зміни в підходах до навчання магістрантів є значними, але подальшого вивчення потребує питання щодо сучасних форм організації вербальної професійно орієнтованої комунікації.

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація / Н.П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій : [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін. / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2011. – 344 с.
4. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О.Б. Тарнопольський. – Дніпропетровськ : Видавництво ДУЕП, 2005. – 248 с.
5. Черниш В.В. Європейський досвід підготовки вчителя іноземної мови. Посібник / В.В. Черниш // Бібліотечка журналу «Іноземні мови». – Вип. 1 / 2008. – К. : Ленвіт, 2008. – 64 с.
6. Hamer J. The Practice of English Language Teaching (with DVD) / J. Hamer. – Essex : Pearson Longman, 2007. – 448 p.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Олена Салі

*аспірантка кафедри загальної педагогіки,
дошкільної, початкової та спеціальної освіти
Ізмаїльського державного гуманітарного університету,
Науковий керівник – проф. Князян М.О.*

Актуальною проблемою сучасної української освіти є озброєння студентів способами добування та переробки наукової інформації шляхом самостійної

дослідницької діяльності. Таке завдання вимагає цілеспрямованого формування дослідницької компетентності студентів в умовах вищих навчальних закладів. Під